

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Széchenyi-téren, a hidkaputól kimenet balra
a 26. szám alatti ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor a. m. kedden, esütörtökön és szombaton délen.
Ara évnegyedre 3 fl. o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 krajcár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.
A nyilatkozatok cikkek sora után 25 kr. előlegez beklüldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középuteza, STEIN J. könyvkereskedése.

A német-dán kérdésről.

VI.

(D) Az optimisták, a kik a kezdet sikereiről gyorsan és vérmesen ítélnék, a dánoknak a Dannevirke erődeiből történt gyors visszavonulásából már a dán kérdés megoldását következtették, mialatt a dánok az elhagyottnál még erősebb védsánczok mögé vonultak, a melyeket már kisebb erejük is annál nagyobb sikerrel védhet, mert a jeles dán tengeri erő is közreműködhetik az ellenség ellen.

Itt, hol egy Erdélynyi nagyságu ország áll ellent két nagyhatalmasságnak, az utóbbiakra nézve kedvező politikai conjunkturák közt, szöha sem lehetne hozni azt, hogy ama kis ország hosszasán ellentállhasson; de a harczoló felek megett áll mindig a világpolitika, a mely különböző érdekek szerint, s a had-események közt igen gyorsan alakul.

Dániának nagyobb ellensége a német nemzet mozgalom, mint Austria s Poroszország; és mégis könnyen meglehet, hogy e nemzeti mozgalom éppen segíteni fogja Dániát az osztrák-porosz hadjárat ellen. Már is a németek magatartása sok kellemetlenséget okoz a két nagyhatalmasságnak, és így éppen a közös ellenségnek, Dániának nyújt közvetlen segítyt a folyvást éledező belviszály.

Lehet azonban igen gyors politikai fordulatl, mely a német nagyhatalmakat közelebb vonja a német nép vágyaihoz; lehetnek oly események, melyek a londoni szerződést lehetetlennek fogják feltüntetni.

Olvasóink tudják már, hogy Dánia Svédországtól segítyt remél; igaz, hogy ez keveset dönt Austria s Poroszország ellen, s épp ezért is folyamodott Dánia az angolok segítségéhez; de ezek kénytelenek voltak azt megtagadni, s előállott egy fontosabb mozzanat. Dánia Olaszországot akarja segítségül hívni, és Olaszország erre hajlandó is.

Hogy Olaszország szembeszállásának Austriával minő szétágazó következményei lehetnének, azt könnyen beláthatni; ezért Anglia mindent elkövet, hogy a gyuladás megoltására hathasson; de békés indítványai kevés sikerrel arattak, mert a dánok el vannak keserve, s talán biztatva is.

Ha Anglia nem ad segítyt, a dánok Victor Emanuelról fogják azt kérni, legalább ezzel fenyegetőznek; Anglia pedig nem nyújthat segítyt, mert Austria és Poroszország azon szerződést védik éppen, mely Angolország fővárosában s az angol politika befolyása és osztályossága mellett kötöttet.

E szerződésnek igen sokat áldozott fel a két német nagyhatalom, midőn a német nemzet közvéleményével áll szembe; és éppen e miatt Anglia fel nem léphetik, vagy ha felépnek, ő maga szakgatná szét a londoni szerződést s teljesen feljogosítaná Austriát s Poroszországot, hogy az összes német nemzet élére állva élet-halál harcra küzdjenek a két hercegség elfoglalásáért.

Másrésről, ha nem lépik fel Anglia Dánia mellett, ezáltal a tért Victor Emanuelnak engedti át, s itt egy újabb conflagratio lehetősége áll elé.

Austria mellé sem állhat Anglia, mert hisz Dánia ellentállását szinte ő szította 'eginkább; de különben is az angol politika célja nem lehet Dánia elgyengítése, mert az angol kérdésében áll, hogy Európa oly fontos kikötői egy kisebbszerű hatalom kezén legyenek, mintsem hogy a németek kezére jussanak.

Látni való tehát, hogy az eddigi előhaldás a csatatéren nem hogy tisztázta volna a kérdést, sőt az mind inkább bonyolodik és terjed; s hogy mily távolra veti ki magát azon habgyűrűzet, melyet az események tengerébe

belőtt ágyugolyók vetettek, azt emberi ész előre meg nem határozhatja.

A legkomolyabb hírek tünik fel e kérdés körül Dániának Olaszországgal szövetezése, s ha azon utóbbi hírek valósulnak, hogy dán hadihajók fenyegetik az Adrián Austriát, melyek azt a magyar széleken, vagy Velenze körül akarják nyugtalanítani: akkor kétségtelen, hogy a dánoknak az olaszokkal célzott szövetezése valósult.

És mily sajtáságos csoportozata állana itt elő a harczolók elvi ellenmondásainak. Victor Emanuel harc volna Németország ellen azért, hogy ez a nemzeti egységre töreksszik, hogy Németország azt akarja Schleswiggel és Holsteinnal, a mit Victor Emanuel tett Párma, Modena- és Toskanával, t. i. egyesíteni a nemzetet, s kivenni az idegen hatalom alól.

Austria pedig harc volna Dánia ellen azért, hogy centralisálni és beolvasszani törekszenek a dánok a nem dán tartományokat.

Az elvek így helyzetében szinte kétségtelennek látjuk, hogy ha Victor Emanuel segítyt talál nyújtani Dániának, azt nem valamely világpolitikai elvből tenné, hanem csupán azért, hogy Austriával összetűzhessen, s Velenze felé törje az utat, hogy így Olaszországra nézve kivihesse azt, a mit ily fellépése által Németországra nézve ellenezne t. i. a nemzeti egyesítést.

Ezen dán-olasz szövetségi combinatiokat nem gyengíti Napoleon magatartása is. A császár ekkor még mind zárkózott, s tán titkon örvend a mind inkább fejlődő bonyolódásoknak, melyek a két nagyhatalom között felélednek, s melyek a két nagyhatalom között felélednek, s melyek a két nagyhatalom között felélednek.

Congressus nem lett és a háboru már megvan, s hogy az nagyobb dimenziókat ne vegyen, congressusnak kellene lenni. Váltig is indítványoztatja most ezt Anglia, ki a Napoleon congressusi indítványát oly konokul ellenlé. És congressus akkor lehetett volna, mikor Napoleon indítványozta; de ma már az események kiáltják rá, hogy „késő.”

Igy állanak a dolgok az olasz szövetség fenyegetődzésével, s talán azon jelenet egydől fordíthat e dologon, a mit utóbbi cikkünkben jelezünk, s a mit mi is mint más mindeki diplomatiái baklövésnek tartott: t. i. Wrangel tábornagy benyomulása Jüttlandba.

Ez Angliára nézve nyilvános hadeset, mert hisz kimondá Anglia, hogy ha Dániába betörés történik, ő ezt magára nézve hadesetnek tekint.

Még nem tudjuk, minő utasítást vett Wrangel Berlinből, de ha a poroszok a közvetlen dán földön maradnak, akkor Anglia valószínűleg fellépik Dánia mellett, s ekkor szintén valószínűleg az olaszokkal látat gerjesztő szövetség is annyiban maradhat.

Midőn pedig Anglia lépik fel Dánia mellett, akkor binni lehet, hogy a londoni szerződést szem előtt tartja.

És így Wrangel baklövése meglehet, hogy egy nagyobb conflagratio ment meg a világot.

Mert az bizonyos, hogy Austria s Poroszországnak sokkal kevésbbé lenne veszélyes ellene Anglia, mint Olaszország.

Anglia csak a londoni szerződést védene, ellenben Olaszország még mind egyszerű reformokat követel Európa földabroszán, és azt sem lehet feledni, hogy az olasz királyt akarva, nem akarva tolja előre a roppant nagyra kiterjeszkedett olasz forradalmi párt, a mely „szabad külműs” egyetével kiterjeszkedik kelet minden szabadságra vágyó népei közé, százezerekre menő proselitát bír Német- és

Franziaországban, Angliában, Portugáliában, mely egyet nagy eskü alatt őrzi a közbadság programjáért küzdő célzatok titkait, s mely a lapok értesítése szerint éppen a napokban választá nagymesterévé Garibaldit.

Ily mozgalmas, ily izgatott világ-helyzetben, ha már valaki Dániának segélyére sietne, úgy a világbéke mint Austria- s Porosz-

országra nézve is legkevésbbé válnék végtessé az, ha Anglia, nem pedig Olaszország nyújtana segítyt a dánoknak.

A dolgok igen könnyen oda juthatnak, hogy már arról kell gondolkozni: melyik lenne kevésbbé veszélyes ellenség?

Muzeum-egyleti pénztárnoki jelentés,

az 1864-dik évi február 15-ki közgyűlésen.

(Folytatása és vége.)

számszámjegy	Megnevezés.	Alapítók.								Kész pénz.	
		Könyvb.	államkölcs.	államkölcs.	államkölcs.	államkölcs.	államkölcs.	államkölcs.	államkölcs.		
		db	e. f.	o. frt.	e. f.	o. frt.	kr	o. frt.	kr		
I.	Az 1863-k évre atjötték összege.	200	14	100	149500	10,600	26,429	51	123	48 ³ / ₆	
II.	Az 1863-ik évben gyűlték összege	200	6	100	150	1,200	1,450	11,909	91 ⁴ / ₆		
III.	Tebát 1863-nak a végén főösszeg.	200	20	200	149650	11,800	27,879	51	12,033	40 ¹ / ₆	
A készpénzben bevett 12,033 frt 40 ¹ / ₆ kr. a következőkből gyűlt u. m.											
1)	Az 1862-dik évről, a választmányilag megvizsgált számadás szerint, at jött	123	frt	48 ³ / ₆	kr.						
2)	A letéti pénztárból átvettett a „Haynald alapítvány”	300	”	—	”						
3)	A néhai Benedek József hágyománya tesz	199	”	52	”						
4)	Az 1861-62- és 1863-ra járó részvényekből gyűlt együtt véve	2,393	”	75	”						
5)	Kölesön levő tőkék utáni kamatból	6,641	”	90	”						
6)	A letéti pénztárból kamat pótléban	38	”	80	”						
7)	Állampapírok szevényekből a 7% le vonása után be jött	537	”	3	”						
8)	A papírványi tőkék utáni kamatból	991	”	98	”						
9)	Az egyleti terti ből jövedelem (halból, virágból és szénából)	221	”	28 ³ / ₆	”						
10)	Több példányban volt könyvek árából bejött	583	”	65	”						
11)	A vajda-buayadi ki-rándulásból megtakarított pénz	1	”	—	”						
Ezen összesen 12,033 frt 40 ¹ / ₆ kr. összegileg.											
E) Az 1863-ik évi kiadások részletezve:											
a)	A „Haynald féle alapítvány”, mint jutalom, kiadatott	300	frt	—	kr.						
b)	A Hivatalnokoknak rendszerezett fizetésben	4075	”	—	”						
c)	A szállás-bérekbe, melyekben van egy fél évi az 1861-dik évről	1625	”	—	”						
d)	A cselelőség fizetése együlti tézen	1332	”	66 ² / ₃	”						
e)	Az 1862-beli építésekért (biztosíték gyanvnt v sz-szamaradt pénz) kiadatott	799	”	69	”						
f)	Az igazgató választmány utalványaira és rendeléseire együlti	3488	”	53	”						
g)	Az igazgató választmány rendelkezése, az irnoknak, a könyvtárban segítsé-geért	45	”	—	”						
h)	Végre két alapító tag papirt beadván, magán-könyvéne 450 frtról kiadatott.	450	frt	nyri urbéri	”						
A kiadási részleteknek fő összege 11,665 frt 88 ⁴ / ₆ kr.											

számszámjegy.	Megnevezés	Alapítók.								Kész		
		Könyvb.	Természeth.	államkölcs. papír	kölcs. kiadót pénzről kötv.	urbéri kötvényben	magán kötelezvénybeli alapítvány.	pénz.				
				e. f.	o. frt.	e. f.	o. frt.	kr	o. frt.	kr.		
Összevonva:												
I.	Az 1863-ki Bévetelek' összege:	200	20	200	149650	11,800	27,879	51	12,033	40 ¹ / ₆		
II.	Az 1863-ki Kiadások' összege:	"	"	"	"	"	450	"	11,665	88 ⁴ / ₆		
Mérlegezés szerint.												
III.	Az 1863-nak végén: Pénztár állás:	200	20	200	149650	11,800	27,429	51	367	51 ³ / ₆		
F) Bévárando hátralekók.												
1	A'apítványi és kölcsön tőkék kamataiból.	"	"	"	"	"	"	"	11,486	27 ¹ / ₂		
2	Részvényekből 1861—62 és 1863-ról, 1,311 db részvény után.	"	"	"	"	"	"	"	6,555	"		
IV.	A bévárando'k' összege:	"	"	"	"	"	"	"	18,041	27 ¹ / ₂		
G)	Az 1864-ki Bévetelek febr 10-ig.											
V.	Magány kötvénybeni alapítványból beadott Urbéri-papirban:	"	"	"	"	300	"	"	"			
"	Kamat, részvény és kerti jövedelem ezim alatt jött be, az ezen évre, átjött készlettel együtt.	"	"	"	"	"	"	"	1,873	45		
H)	De, ki is adattak, a fenn írt idő alatt.											
VI.	A G) alatt beadott 300 e. frt urb papirért, ki adatott magány kötelezvényben.	"	"	"	"	"	300	"				
	Fizetésekre- és Contobeli tartozások törlesztésére kész pénzben.	"	"	"	"	"	"	"	1,277			
I)	Tehát „Pénztár állás.” az 1864-nek februáriussa 10-kén tett mérlegezés szerint.	200	20	200	149650	12,100	27,129	51	595	65 ¹ / ₃		
Ezen külön külön összesített összegeknek fő összege												
										190	290	16

Ezeknek elősorolása után, tisztelt közgyűlés! azon óhajattal zárom be jelentésemet: adja az ég! hogy a következő közgyűlésen, midőn én, vagy más, szerencsés leendő jelentő tenni az egyet pénzerejéről, azon örvendetes hírrel lehessen meg a tisztelt közgyűlést: hogy nemcsak béválta lesznek a régebben tett hazafi ajánlatok és ígéretek, hanem mind azok, kik még eddig különböző ok- és körülmények miatt nem járulhattak segítségükkel a szent célú intézethez, elhozandják adományukat és bélépendnek azoknak sorába, kiknek neveit azért, mert lelkesen teljesítették hazafiai kötelességüket, a késő jövőendő is hálsán fogja emlegetni. Adja az ég!

Kolozsvárt, febr. 15-én 1864.

Bányai Vítális,
muzeum-egyleti pénztárnok

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

Borbánd, febr. 18.

Montenuovo grófnő, született grófhölgy Batyáni Juliánna ő nmlga magos szelleme — Nagy-Szebenben — körül lengte nemes lelkeit mindazoknak, kiknek már eddig is vérekben és gyöngéd hajlamokban rejtett a könyörülő, a nemes, a jó akarat, csak irányadó hijával valának és az isteni gondviselés úgy akarta, hogy a dus lelkű grófnő béreces kis honunkban székelyen, s most már a grófnő székelő városában nő-egylet alakult, melynek élén — mint vezércsillag — tündöklő, s a nemes egyetben sajátságos leereszkedéssel s oly sikerrel intézkedik, hogy kik az egyetbe olvadtak, vetélkednek a nemes adakozásokban, női munkálatokban, azoknak kiosztásában és türes órákat hazánk szegényebb templomaitra felszerelésére áldozó miserubák varrására fordítják. Kegyeleteikből a múlt évben Borbánd r. kath. egyháza is részesült.

Ez évben szintén templomunk a k-fejérvári egyet szívélyességéből, szabályszerűleg kivarrót gyász kasulát nyert, melyért, valamint a nagygrófnőtől Szebenből tavaly nyertekért, mint egyházi főgondnok halás köszönetemet nyilvánítani kedves kötelességnek ismerem akkor, midőn egyszersmind buzgó lelkesültnk tisztelendő Ninger Ignác sz. mulasztotta el mindazokért, kik a nagybecsű templomi ajándokban munkálodtak, imáját az ég magoslatába fel az Ur Istenhez intézni.

De szabadjon azok közül kiemelnem a k-fejérvári várnagynő szül. Limpens Augusta ő nagyságát, a köztiszteltben álló vezér őrnagy Loeres ő méltósága kellemetlen tévénnyel tippintatu urnőjét, mert a mindennek szeretetét megnyerő nagy reményű bájos Luiza kisasszony leányával együtt előkezenysége által fondátok egy — már most virágzó — koszoruba a k-fejérvári nők és a szebenihez idomított azon egyet alakult, mely minden kásti vallás- és nemzetiség különbség nélkül csak azóta kapta lételet, mióta ő méltóságokat az Isten Brassóból a k-fejérvári erősségbe vezérelte.

Egyedül a várnagynő varázs hatása ideztől elő a k-fejérváriaknak, 848-an innen az idén legelőbb folyó hó 3-kán oly szervezett tánczvizigalmat a tiszt. casinoban, melyben minden fész nélkül a polgári tekintélyek a katonaiakkal együtt kedvelve pitymalatig mulattak.

Aztán a várnagy magatartásának vala köszönhető szintén, hogy a múlt hó 24-kén a testvérhoni inségek segélyére a városi casino helyiségében rendezett zártkörű mulatság is, a szerencsétlen véreinknek 129 o. é. forintot jövedelmezett; ki a zord és 22—23 fokok között azon éjjel állott hideg daczára is a várbeli egész tisztikarral megjelenő, az összehozott társaságot nagyon élénk és díszessé tette.

Pedig különben az egész farsági saison alatt a tánczot, egyéb mulatságot, semmi vigalmot vidékünkben, a januárius 24-dikén rendezett fejérvári casino zártkörű inség ügyi levén, melyet a kezét nyújtott cs. tiszték villanyoztak annyira is fel, nem kerestünk, mert kedvtünk arra nem volt; lelkünk egy oly közbánat nyomta, melynek derítésére a szórakozásnak semmi neme sem elég; nekünk oly nagy embertünk már három hó óta nélkülözése — mint háttartalan szeretett főpásztorunk — kipótolhatlan veszteség, és még mély fájdalomat is idéző: ki atyánk, joltvönk, oktatónk, jóakarónk, vigasztalónk, s mindezt; tehát felejtethet.

Éppen azért tiszta szívünk azt sugálja, hogy minél előbb Szécsényt oda hagyja, s mint egykoron hiv és a benne bizó tanítványainak az Isten-ember, ő exlia is nekünk megjelenik, s bennünket soba többé el nem hagy; ez forró, ez minden óhajtatunk!

Fogarasy.

Szászváros, febr. 10.

Isten akkor van legközelebb, mikor a nyomor és szükség legnagyobb. Alig lehet elhagyni állapot, mint volt 1849 után az e vidéki magyarság szellemi élte, vagyis ténge: a tekintélyesebb magyarok az akkori tiszték

által elszaklatva s félrevonulva levén, csaknem magára hagyatva volt a nyáj; ref. magyar egyházak megszűntek papot, mestert tartani; a szászvárosi ref. gymnasium annyira alá szállott, hogy 1859 júniusában 32 tanulója volt. Még falusi egy osztály iskolának sem sok.

S midőn aggodva már azt hittük, és attól féltünk, hogy az egyházak és iskolák elenyésznek, támasztott Isten férfiak, kik a rossz életnek lendületet adtak. Az erdélyi ref. főgyebázi tanács gróf Kun Kocsárd ur gymnasiumi főgondnok elnöke alatt, 1859-ben tekintélyes férfiakat nevezvén ki, hogy a szászvárosi reform. gymnasium fűlégelésére új alap-főkéket gyűjtessenek: Baresai László, Baresai Ákos, gr. Bethlen Ádám, gr. Bethlen Farkas, gr. Gyulai Lajos, ifj. b. Kemény István, gróf Kemény Sámuel, Kendeffi Árpád, Kendeffi Sámuel, Kakucs Elek, gróf Lázár Kálmán, gr. Lázár Mór, gr. Mikó Imre, Puy Elek, Ribiczei Ferencz, id. gr. Teleki Domokos, gr. Toldalagi Ferencz, id. gr. Toldalagi Victor, Zeyk József, Zeyk Miklós urak, s maga az elnök nagyobb összegű, s Hunyadvármegyének minden tehetősebb és jóra való fia, ki 100, ki 50 frt szép mennyiségű tőkével járultak ez iskola fűlégeléséhez. És azóta a szászvárosi gymnasium, mely 1859 júniusában 4 elemi osztályból állott, mint főnebb mondók, 32 tanulóval, évenként egy-egy osztályt emelkedvén, most a négy elemi osztályon felül még 5 gymnasiumi osztályban növeli és képezi a szülők reményeit a hon és uralkodó szolgálataira. Az elemi négy osztályok közül egyiknek tanítóját, a szászvárosi ref. egyháznak hívei évenkénti rovatulából fizetik; s ezt olyha lehet venni, mintha e hívek 6000 o. é. frt új alapítványt tettek volna. Gróf Kun K. ur, mint főgondnok, nem fard ki az iskola tőkéinek rendes kezeltetésében, s az adósok neheztelésén túltéve magát, pontosan kívánja a kamatokat felhajtani.

Hogy az iskola évenként egy-egy osztályt emelkedhessék, gr. Kun Kocsárd ur, ki nem fard a jövedelmeknek tánczvizigalmak, szini előadások, s egybek által szaporításában, s a vidék különösen Hunyadvármegye jóra való fiait mindenkor örömmel hozták meg áldozataikat. A tavalyi tánczvizigalom, a költségeken felül 280 o. é. frt jövedelmet hozott. Az idén is egy annyit. A dévai műkedvelő társulat is, az iskola iránti buzgalomból, szini előadást tartván, 40 o. é. frt tiszta jövedelmet szerzett a gymnasiumnak. Elhatározta tehát az előjáróság, hogy az idén szeptember elején az 1864. dik iskolai évre a gymnasium 6 dik osztályát is megnyitja.

A gymnasium új épületének egyik szárnyát 1847-ben kezdték építeni Hunyadvármegye fölkelési nemesi pénzalapjának egy részéből, s bevégezték néhai Bágya Ferencz 1,000 pft hagyományából, és a földbeeső hivatal hasznából, a gr. Kun Kocsárd ur főgondnokságában; és a gróf nem akarván úgy megbalni, hogy a mi alatta kezdődött épülni, az az ő életében be is ne végződjék: az épület másik szárnyát is saját költségén építtetni kezdte, és a földszinti falakat már fel is emeltette, mely épület, midőn készen lesz, 14 ezer o. é. forintjába fog kerülni.

Ezek eredményében annyira nőtt a közbizalom a szászvárosi reform. gymnasium iránt, hogy a folyó évi téli közbizalmokról 267 tanuló szállott le; s ezekhez adva a betegek, meg a kik egyéb ok, különösen szegénység miatt nem jöhettek be faluról, de azért az iskolát még el nem hagyják, 283-ra lehet tenni a gymnasium népességét. A bizalom növekedésének jele az is, hogy minden vallású és nemzetiségű szülők, kik közelbe esnek, örömmel küldik ide gyermekeiket: legtöbbször magyar reformatusok, sokan magyar, és német katolikusok, igen sokan egyesült, és nem egyesült oláhok, és a városban lakó lutheranus németek, vagy szászok is. Nem is tesz az előjáróság és tanítóik különbséget a különböző hitű és nyelvű gyermekek között, hanem mindnyájukat egyaránt szereti.

Mind e szép gyarapodás az előlemlők buzgó hazafiak áldozatkészségének, Hunyadvármegye magyar népe jóra valósságának, a gróf Kun Kocsárd ur takarékságának, melylyel magától az ok nélkül fényűzést, dinom-dánom vagy sybarita élet gyönyöreit megbuzta, pontos gazdálkodásának, és áldozatkész lelkületének eredménye. S míg némelyek a fényűzést, kártya és vigasztal tékozlásait akarják dívatba hozni, s magok is csüd alá jutottak, vak követők is tönkre fognak menni; s eképen a magyarságnak a vidéken cifra sirt készítettek volna, ha eszelődéseiket sokan, vagy mind követik: addig a fenirám hazafiak takarékságukkal a vidék szellemi életének forrását mentették, illetőleg nyitották meg.

Végre a ref. egyházifőtanács egy bizottmányt küldött ki Baresai László főgondnok ur elnöke alatt, s ez új alapítványok szerzése, a régiek rendbeszedése, s a fizetések szervezése által visszahozta a Fejérvárat, Rápolton, Klopótiván a papságot, Borbátivén, N.-Pestényben, Szálláspatakon, Hátszegen a tanítókat; gr. Kun Kocsárd ur pedig a bi-

zottmány egyik tagja azon szegény gyermekek számára, kik a hátszegvidéki iskolából jönek a szászvárosi ref. gymnasiumba tovább tanulni, 8,000 pft alapítványt tett, hogy annak kamatjából segítsenek. Ugyan e bizottmány a Rápolton már csak oláh tudó ref. magyar gyermekeket, fiakat és leányokat, magyar helységekbe, magyar gazdálkodók, kik hajlandók voltak elfogadni, adta szolgálatba.

Midőn ezeken végig tekintünk, nem lehet hálát nem rebeognunk istennek kegyelméért, nem lehet reményvel el nem telnünk, s szilárd hittel, bizalommal nem lennünk, hogy a jó Isten a jó igaz ügyet soha sem hagyja el, hogy a mi még hiányzik a szászvárosi reform. gymnasiumnak, a rajztanítás megalapításához a könyvtár, a természetrajzi készülékek, (physicus apparatus), terményisemi gyűjtemények (Naturalien Cabinet), beszerzéséhez, gyarapításához, és azután a bölcsészeti tanfolyam megnyitásához, azt is az Isten jó kedvében, annak idejében ki fogja parancsolni.

De ha másfelől elgondoljuk, mi az ember léte; ha megfontoljuk, hogy az csak 50—70, legfőkébb 80 estendő, ha körültekintve kerdezzük az iskolák ez oszlopának kidőlte után, kicsoda fog nyomdokába lépni: lehetetlen el nem szomorodnunk, s csak azon erős bizalom Istenhez, az iskolák szent ügyéhez, nemzetünk, vallásunk fainak, s a hunyadvármegyei magyarság többségének jóra valósságához emeljük, hogy az Isten jóvalta, s a többi tényező a kövekből és fákblól is teremteni fognak minden időnek és helynek ostop emberek, s mikor a szükség és vész legnagyobb lesz, Isten akkor leendő legközelebb.

Csikorgó tellünk volt. Január első napjától fogva a hőmérő soha sem volt reggelenként felül a 15 fokon R. szerint gyakran volt 20°, s háromszor vagy négyszer 23° is benn a városban. Csúpn 3 ízben volt azóta egy pár nap felleges lágy idő, mely havazással végződött, arra nagy hideg következett. A patatok vagy folyamok, melyek itt alólcsapó 3 kerekű malmot hajtának, a nagy aszályra következett vízadapások fagyván el, fenekik lejegesedtek; s a pár napig tartott lágy időben az olvadt víz a jégre dalulván, a jég mindentűt feldaltott, és 3 láb mély is, úgy, hogy lágy időben sem lehet teljességgel örölni, a szegény családokra nézve, kik 3—6 hétre lissztel el nem láthatták magukat, nagy vesződséggel járt az őrlés; az ilyenek szemes gabonáik mellett is éheztek. Egy szerencse volt e csikorgó télen, hogy mély hó borítván a földet, a Veteéseknek jó takarója van s a nagy hideg a kikelt veteéseknek nem ártott, a kikeletlenek pedig a meleg takaró alatt nem pusztulnak el.

Küküllőmegye. Küküllővár, febr. 8

Február 5 7-ig folyt le az ugynevezett bushagyói országos baromvásár.

A küküllővári őt országos vásár Erdély legbiresebb és látogatottabb vásárai közé számítanak, melyeken máskor az ország minden zaból lehetne látni vevőket, most azonban mesze vidékekről senki sem jelentkezett; hibetölég széna biány tartoztatja fel a marha-kereskedők üzérkedését; még is feltűnő, hogy a karácsoni vásár óta, tehát mintegy hat héti idők óta a'tt nem remélt sebességgel emelkedett a marha ár. Ámbár a jeleni vásár teljesen gyengének mondható, mert az összes eladott marhák száma alig közelíti meg a 200 at, de talán azon reményben, hogy közeledünk a kikelet felé, mindenki magas árban tartá marháját, minek követk ezteben az árkelet közép számitás szeint ekin állítható meg:

A gyengébb tehének párja 60—70, a jó tehének 100—130, egy pár két éves tulok 80—100, az ökrök legjava 200—230 o ért. forintot kelt el.

Megyéinkben be'pti jegyes bál az egész farsangon csak egy volt, Csapón, adva közcézra, a ref. templom javára; hanem annál gyakoribbak valának a társas körű tánczestélyek, midőn a meghitt s közelebbi viszonyban álló családok fesztéküli őszinteséggel eleveinték fel a jobb időkből örökölt magyar vendég-szeretetet. Ilyenkor az a'tt, mig az ifjak a magyar zenétől tánczra bevülve világos viradig lejtek a szép csardást és francziát, az eltésőbbek is lerázva az élet nyomasztó békóit, egy s más tárgyról filyatozt eszmecsere által varázsolák az estélyt élvezetessé.

Utoljára itt Küküllővárt ez országosvásár alkalmával uradalmi erdősz t. G. ur által adott és rendezett tánczestélyen valánk jelen, mely valamint az ezelőttiek is, a társadalmi szabályok követése mellett, mindkét nemű ifjúság miveltéséget tanusított illemmel folyt le. Hölgyeink öltözékéről meg kell jegyezmem, miszerint csin és izlés tekintetében a legmagasb körök igényeit is kielégíthet vala; de valamint mindenütt, ugy it is némelyeknél a magyart öltönyt oly által látnak kisorítottva, mely nemzeti viseletünkkel semmi esetben a versenyt ki nem állhatja. Hogy mennyire emelék nemzeti öltönyeink a kül-alakot, egyszerű inkább meg nem győződhetünk mint ez

elegáns hölgykoszoru két divatu öltözete egybe-hasonlításakor. De nemzeti öltözetünknek nem csak kül, meg van annak a maga belbecse is; mert ha szentek előttünk honi intézményeink, ha szent e haza földje, melyet tapodunk, ha hiszünk a nagy költő szavában, hogy: „Itt élünk halnunk kell“, s ha hiszünk, hogy siri álmuink is pibentetőbb leendő hazai föld hantja alatt: akkor lehetlen tisztelettel nem ragaszkodni elődeink azon öltözék formáihoz is, melyek alatt ezer év óta annyi dicső csaták nyertek meg a harcsi sikokon és a tanácskozó termekben. Szeretem remélni, hogy ezután hölgyeink nemzeti öltönyeink hordásában a finnéhez hasonló szilárd-ságot fejtenek ki s többé nem lesz alkalom ilyeszerű megjegyzésre!

E lapok 16-ik számában „Matolla“ aláírással megjelent cikkre kockáztatok még egy észrevételt; távol azon szándéktól, hogy polémizálásba bonyolítsam magamat, mert ha tudnám, hogy az következnék belőle, megkiáltnám a betűszedőnek, hogy rögtön kitorölje következő soraimat: Bármennyire kezét fogok is „Matolla“ kollégával a rég megpendített olvasókr eszméje felújításában, még sem vagyok oly szellemiszűresző, hogy a társas összejövetelektől, ha mindjárt fonókkal vannak is kapcsolatban, az erényképzést eldisputáljam. A legmiveltebb férfi vagy nő is, ha olvasással szerzett ismeretét át nem viszi a gyakorlati életbe, hasonló azon könyvtárhoz, mely az olvasni kívánók előtt el van zárva. A fonókákban ugy, mint bármely társas körökben tér nyílik szellemi gyűjtéleink elköltésére, jellemképzés- és kedélymiveltésre, s hogy a saloniasságot is csupán társas körökben lehet eltanulni, arra elég példát látnunk azon pedans tudósoknak, kik többször kénytelenek pirulni az eldobott szülok miatt, mint a fonókák egyszerű hölgyei. Éppen azért ne vegye tölem zokot „Matolla“ kolléga, ha őszintén kimondom, hogy fonókaik ellen kezdett csatározása olvasó közönségünknek viszhangra nem talált, s minthogy azzal vidékünk néhány köztiszteltben álló mivelt családat minden ok nélkül kel emetlentű érinté, magára nézt anyagot nyújtott oly követeztetésekre, melyeknek a közéletben nem igen szép hangzása van.

r. l.

Bereczk, február 8.

Mig Pesten hazánk több nagynevű, lelkes leányai a kegye'et és részvét öltárnul bazart állítottak, inséggel küzdő alföldi testvéreink javára; mig több vidéken s helységekben ugyan-ezen szent célra tánczestélyeket, hangversenyeket vagy más jótékony műveleteket rendeztek addig kis mezővárosunk sem maradt hátra a részvét elismeré' érdemlő versenyében, s aránylag e városnak e'ég mostoha körülményeibez képest, részvételles buzgalomnak meglehetősen eredményét mutathatja fel.

A szűkölködők segélyezésére városunkban 33 forint késpénz gyűlt be. Ezen összeget azonban mégis gyarapítani akarván, egyik mivelt társaságkörben egy eszme pendült meg, hogy t. i. alakuljon e végre egy műkedvelői sz. n. társulat. Ezen eszmét megpendítőé tks. Potyó Ferencz szül. M. ke Klára asszony erélyes tevékenysége, tks. Bartha Samu ur lankadatlan közreműködésével, a m. b. vége felé meg is valósítá, és így még ugyazonazon körben m. Bartha Károly ur házánál, megalakult a dilettans koszoru a köztiszteltben álló öreg házi ur igazgatósága alatt. A szives működő tagok neve: Potyó Fereczné, Barha Samu s lelkes nője, öz. ifj. Fejér Jánosné szül. Hamar Bertha, Mike Lajos, Mike S. m. n. ifj. Farkas Ignác, Finta Sándor és Merza Antal.

A kitűnő szindarab volt: „Tündérlak Magyarországon.“ s oly sikerülten adták, hogy a szerény közönség részéről a tetszés jelei gyakori tapsokban nyilvánultak, s a tisztelt „gazgató“ urnak csak becsületére s örmére válhatott oly jó tapintattal szervezett társulat annyui meglegedés és köztetszés közt működhetni látni. Különösen kitűntették magukat Potyóné asszonyság és Bartha S. ur élénk és ügyesen előadott játékaik által.

A tisztjövodelem a költségek levonása után 22 frt o. b., mely a helybeli tanácsnak az előbbi összeghez csatolás végett át is adott.

Voltak mások is, kik tetteles segélylyel járultak e jótékony célhoz, kiknek azonban szerénységüket nevék megemlítésével nem bántom. De nem hagyhatom érintetlenül Fejér Ferencz kereskedő segédt K. Vásárhelyről, ki az ígérkedés, de elég lovagiatlanul meg nem jelent működvelő zeneőrök helyett akkor, mikor már a közel falvakból is érkeztek vendégek, akarom mondani Thalia pártóló, s már-már az előadásra kitzzótt óra is telni kezdett, nemsokára saját költségén fogadott más zenészekkel 2 órai távolságból megérkezett. Így a zene előre is vidámabbá tette a kis publikumot, habár a jámbor zenészek minden jóakarajuk mellett se idéztek elő valami nagy sensatiót, à la Paganini.

Fogadják mind a tisztelt műkedvelők, mind pedig azok, kik tettelegesen segélyt nyújtottak a hasznos és nívós czélra, szülőködköd testvéreink forró háláját. De fogadják a tisztelt indítványozó nő s igazgató ur szíves köszönetét, melynek előlévő árázásaikért, melynek következtében oly lélekűdtől kettős czél értelet el; mert nem csak a jótékony színi-előadás anyagi eredménye hat meggyőztetőleg a kebelre, hogy egyszerűsége az esik jól lelkünknek, hogy alkalom és tehetség is tálatatott a szellemet a mindezenapiasságból mintegy kiemelni, a nemesebb életet nyújtani, s általában a majdnem pangó szellemi életnek élénkebb lendületet adni, nem maradván el a haladó kor zászlójától.

F. K.

Karatnai, február 17.

Kézdí ev. ref. esperes tiszt. tudós Szini János ur előktele alatt a minden évben tartatni szokott részletes vizsgálat folyó hó 15 én kezdett vette a karatnai nemes egyházban, a többek közt a gondnoki számadás is megvizsgáltatott. Levonva a tett költségeire maradt az egyház költségei fedezésére 86 m. f. Igaz, hogy a mesteri- és iskola-ház egy része fedetlen, s talán nem éppen a banyasz és gondatlanság miatt, s ha ez továbbra is így maradna, nagy szegénysé válnék az egyháznak. Ez előtt több évekkélt dűledező félben lévő temploma akkori gondnoka t. Kőnczei Elek ur ernyedetlen buzgalma által sok költség és fáradsággal szépen kijavítottat, jelenleg az idő vihara egy kevésse fedelét meg rongálta, de reméltem lehet, hogy jó érzésű tagjai ezen egyházat nem engedik ismét romjába visszaesni; mert itt még a vallásos kegyelet nem halt ki a keblekből, tanúsítja ezt t. Bodó József urnak és kedves nejének Donáth Zsuzsánna urasszonynak követésére méltóns. példája, kik a fennirt napon általajátlanak az egyház kezelésére 10 köböl rozsot, azon feltételt mellet, hogy az 30 évig kamatozzon, a mi a kiültölt idő 8077 1/2 köböl re növi ki magát, akkor ennek kamatja fordítottassá a pap- és iskola-mesteri jövedelmek pótlására.

S még ezenkívül végredeletileg azt hagyják, hogy elhalálozások után, minthogy az Isten nem áldotta meg élő gyermekkel, bárkire ruházzák át szépen kiterjedő birtokukat, az öröklők tartozzanak a képét mind t. Bodó József ur és kedves nője Donáth Zsuzsánna urasszony rész fekvő birtokuk után fizetni. És így e szerint minden évben két képét a helybeli ev. ref. papnak és iskola-mesternek az öröklők bár melyik vallásos felekezethez tartozók legyenek is; a fennebbiekhez hasonlólt téve, helybeli iskolamester Deák Antal ur is egy évi őz képét ajánlá, még pedig azon feltételt mellet, hogy midőn annyira szaporodik, hogy abból szép jövedelme lehet az iskola-mesternek, kamatját kapja minden évben.

Tapasztalni lehet azt, hogy a hol a vallásos hit é tető lelke táplálja s melengeri a kebleket, mi sok nemes szándék, menyinyi szép vállalat, menyinyi dicső tett jó napfényre s érik gyümölcsös; de hol ez a hit kihalt, hol ennek tüze vég lobbot vetett, ott ritkán szülemlik valami nagy, valami nemes, ott hiányzik erő, lélek és buzgóság, csak egy kised egyház, menyinyivel inkább a haza és nemzet, világ és emberiség sorsát javítói s felvirágoztatni. A lelkes akarati is csak úgy foghat meg a szívben, ha minden éremény, mint egy tűzpontban, azon nagy hitben olvadott össze, hogy minden jó ügy magának az Istennek ügye, s „ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?” mert a jó ügy elemeinek legőriásabb gátjai s fenekedései a győzelmeket nehezítik, igen, de megakadályozni nem képesek, mivel hogy a gonosznak a jón, a setétségnek a világosságon győzni nem szabad.

Karatnai-

Erdélyi juhkiállítás.

1864 május 10-kén Kolozs-Monostoron.

Az erdélyi gazdasági egyetemi állattenyésztési szakosztályának 1864 febr. 19-én tartott ülésében hozott határozat folytán ezennel közhírré tetetik, hogy a hazai juhtenyésztés nevelésének érdekében már az idén jutalomkiosztással összekötött kiállítás fog rendeztetni, melynek feltételei a következők:

- 1) A kiállításra kizárólag erdélyi fajú, fehér gyapjas, havasi és alföldi (mezősegi) anyajuhok bocsáttatnak.
- 2) A legszebb 6 darab erdélyi fajú, havasi, fehér anyajuhra három arany, az utána következő legszebb 6 db hasonneműre pedig két arany jutalomdíj tüzetik ki.
- 3) A legszebb 6 darab erdélyi fajú, alföldi (mezősegi) fehér anyajuhra szintén három arany, s az utána következő legszebb 6 db hasonneműre két arany jutalomdíj tüzetik.
- 4) A kiállítás helye Kolozs-Monostoron lesz, a tavaszi juhvásár alkalmával, s határnapul 1864 május 10-dike állapittatik meg.

5) A bejelentések helyszínén a kiállítás alkalmával teendők meg.

Az erdélyi juhtenyésztő gazdák felkértek, hogy ezen kizárólag az erdélyi fajú juhtenyésztésének emelése végett rendezendő kiállítás fontos érdekét méltányolva, részint saját tenyésztményü juhaik szebb példányait annak idejében bemutatni, részint ismerősök s a nép körében is odahatni sziveskedjenek, hogy mások is minél számosabban pályázzanak.

Kelt Kolozsvárt, 1865. febr. 23-án.

Az állattenyésztési szakosztály:
elnöke: jegyzője:
B. Bánfy Dániel. Halmágyi Sándor.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Naiv vallomás. „Még azon aggodalom forog fenn — írják az „Ost. P.”-nak N.-Szebenből — hogy a kormány az erdélyi vasútkérdést, mint kormányelőterjesztést juttatja az erdélyi országgyűlés elé. Az országgyűlés ethnographiai és politikai összalakulata folytán a kérdés ekkor el lenne már határozva, és pedig azok szellemében, kik a nagyvárad-kolozsvári vonalt a Kültüll-völgyén és Brassón át, minden megengedett és meg nem engedett eszközök akarák létesíteni. De az utolsó perczben is a kormány nyugodt megfontolásában akarunk remélni, melyhez 1691 óta rendületlenül s híven ragaszkodtunk.” Az minden esetre nagy szerencsétlennek lenne, ha egyszer a nép érdekei és akaratja szerint is létesítne valamely határozat! (Jegyzí meg a „P. H.”)

— Közgyűlési hirdetés. A kolozsvári polgári társalkodó 1864. évi mártius 6-kán délután 3 órakor rendes évi tisztújító közgyűlést tartandja, melyre a t. cz. tagok meghívattak.

— Hogy Pesten mily nemesen tudnak az emberek mulatni, a következő szép eset bizonyítja: Carl ur nemzeti kávéházában a József-téren egy társaság áll össze ugynevezett a la guerre játszma, azon feltételt követni ki, hogy az összes nyermények a kenyérszótó bizottmányának adassanak át. Ez épp oly kedélyes, mint jótékony vasárnapi mulatság a fennebbi czélra nem kevesebb, mint 64 ft tiszta jövedelmet hozott, mely üzlet illető helyen már kézbesített.

— A gr. Forgách, magyar kir. udvari főkanzellár ő exjának pártolása alatt álló, a bécsi magyar mitipartanulók közül alakult bizottmány, mely a magyar országi szülők ködök javára akademiát rendez, elnöke Pilz ur, valamint tagjai közül Gorgay és Lippits urakból küldöttséget alakított, mely, azon maras szerencsében részesült, hogy ő Felsőégtől magán audientian kegyeltjesen fogadtattat. Ő Felsőge magyarul társalgott a küldöttséggel és megígérni méltóztatott, hogy ha csak lehetséges, a Császárné ő Felsőgeével a f. hó 28-án délben a cs. kir. udv. dalműszínházban tartandó akademián meg fog jelenni. A küldöttség szintily kegyeltjesen fogadtattat Albrecht és Vilmos főherczek ő cs. fenségeiktől, kik megjelenésüket szintén megígérték, valamint Ferencz Károly főherczek ő cs. fenségeitől, ki megjelenését megígérvén, a bizottmány viszonyairól részletesen tudakozódott.

— Párisban febr. 9-kén Morny herczegnél igen fényes álarcos bál tartatott, mely némi részletben reánk magyarokul is bír érdekekkel. Ugyanis a sok, különösnél különösebb és szebbnél szebb alakok között egy női álöltözék tűnt fel igen kedvezően, mind eredetisége és izlése, mind annak, ki visel, szépsége által. Ez egy fiatal hölgy volt, ki Magyarországot ábrázolta. Ezüsttel áttört fehér szoknyáján hazánk térképe vala látható, zöld színt négy folyója és három hegyláncával, s veres selyemmel kivart városai; kötevényen a kettős kereszt a korona fölött. Mergszin valla, arany szinorattal gyönyörű termetet fűde, s a gömbölyded hófehér nyakat három sor nemzeti színtű fűzér övezte: egyik fehér gyöngy, a másik korál s a harmadik, biz én nem tudom miféle, talán smaragd. A dugaszdag szöke haj két fonatban lögött alá jóval a derékon alól, s a fején pici kucsma ült, elől az ország czimerével, s oldalt selyem zsinogen körünczi aranyokkal. És hogy tetőtől talpig irjam le a bájos alakot, a kicsi lábhoz zöld csizma tapadt, ezüstös magas sokkal, piros rojttal és elől fűzve. Kezében az ország czimerével diszlő nemzeti zászló lenge, melynek botját felül a kettős kereszt oltalmazá. Társa régi velencei patriciust ábrázolt, négy csónakostól környezve. A bájos nőt csakhamar számos vendég követte, közöttük Pelikoi gróf (Montauban tábornok), Goyon és Mollard tábornokok, mindketten a császár hadsegédei. Maga ő Felsőge is, ki a császárnéval együtt dominóban és álarcz alatt szintén jelen volt, egy pár kérdést intézett a kecses álarcoshoz. Hogy én, ki Metternich hg. jóindulatából kaptam volt megbírást a törvényhozótest elnöke ünnepejére, az ismeretlen

magyart nyomról nyomra követtem, alig szükséges mondanom; de a kegyetlen, minden faggatás daczára sem akarta fölfedezni kilitét, míg végtére két óra felé, levevén álarczát, a körültem levőktől megtudtam, hogy a szép „Magyarország” egy olasz szolgálatban levő bonfittársunk (Türr tábornok) hitvese.

— Londonból a napokban 30,000 forint küldetett be a magyar kancelláriához, melyet ott egy comité gyűjtött a magyar szülőködköd részére. E comité élén az ottani hesseni consul, Worms Antal, koromlai-Sebey Fülöp urnak unoka-öcsse állott.

— Mint a „Pr.” írja, a politikai elfogatások Lembergen napról napra szaporodnak. Hivatalnokok felfüggesztése hasonló okokból sem ritka eset. Minden arra mutat, hogy a kormány a közösen fenntartása érdekében komoly aggodalmakat érez.

— Stockholmban nem rég az ott állomásozó összes ezredek zenekari nagy katonai hangversenyt rendeztek, melynek roppant közönsége volt. A többi előadott darabok között két csárdást is játszottak, a „Bártfai emlek” és „Verbőczy csárdás” cziműeket. Mind a kettőt Kéler Béla ismert magyar zene-szerző szerette, ki a mult évben költözött el Pestről Wiesbadenbe, zeneigazgatói állomásra.

— Tízátlatlan keményítő. (Ladys life preserving Strach). Már nehány év óta ismeretesek olyan szerek, melyek könnyen éghető tárgyakat, például papirost, lent, gyapotot, az égestől megóvnak, annyira ugyan nem, hogy ha ezeket tűzbe dobjuk ott se égjének el, hanem hogy lángot nem vehetnek ha meggyújtatnak is. A nők újabb kori divatja, a hosszú széles ruhák, számtalan esetben lángot kapván viselőiket kinos megégés áldozataivá tévük, ezért az iparos angolok az említett szerekkel olyan keményítőt készítettek, mely a ruhát, ha azzal lesz keményítve, megőrzi a meggyűlástól, a mi minden esetre figyelemre méltó és hasznos dolgot. Ilyen keményítőt a fenn irt czim alatt Pesten is árul Oswald Antal (színház tér Eisele ház).

— Frank lovag altábornagy, az új hadügyminiszter körülbelül 56—57 éves, Frank bécsi nagykereskedő fia, kinek sokat látogatott háza a huszadik évek végén, s a harmadikadikán elején Bécs társaséletének egyik központját képezte. Az új miniszter a gráci polgármesterrel rokon, s testvére Frank Gusztávnak, azon tehetséges írónak, kinek Londonban történt elhunytát az angol lapok néhány év előtt jelenték. A tulni katonai intézetben neveltetve, mint hadapród lépett be a Heeb- s Deutschemeister ezredbe, melyely részt vett a huszadik évek alatt a nápolyi hadjáratban. Zászlótartó lett a Geppert-gyalogságnál, hadnagy a Wallmoden-verteseknél, kapitány a 16-dik számú gyalogezredben, (most Wernhardt gyalogság); majd 1847-ben őrnagy, 1848-ban alezredek a 33-dik számú gyalogsági ezredben (most Gyulai-ezred), és 1849-ben ez ezred ezredese és parancsnoka. 1851-iki évi jún. 22-én vezérőrnagy és dandárparancsnoknak léptetették elé a 11-ik hadtestben, és 1851-iki aug. 16-án mint dandárparancsnok jött a 12-dik hadtesthez. Végül 1859 iki évi máj. 1-sején Frank lovag altábornagy s a Magyarországon hadparancsnokoló tábornok adlatusának nevezetett ki.

— Alóltirt szízelettel jelentem a t. cz. közönségnek, hogy a „Profeta” czimű nagy operát Mayerbeertől díszes kiállítással és új jelmezekkel kedden, mártius 1-én hozandó színe. Belépti árak ezen előadásra a nm. orsz. színi választmány jóváhagyásával Közép páholy 5 frt, alsó p. 4 frt, felső p. 3 frt, zártsek 1 frt 20 kr, földszint 60 kr, karzat 30 kr. Páholyok- és zártsekre előjegyezhetni a színház irodájában délelőtt 9 órától kezdve egész nap. Kolozsvárt febr. 25-kén 1864.

Follinus János,
szinigazgató.

POLITIKAI HIREK.

Franciaország. Páris, febr. 20. A „France”-nak a német dán kérdéssel foglalkozó, táviratilag közölt cikke terjedelmesebb kivonathan így hangzik: Franciaország, Dánia javára, Angolországhoz fog csatlakozni, ha Poroszország és Austria határozottan ki nem jelentik, hogy Dánia területi épségét fenntartják. A dán kérdés új phasisba lépett át. A porosz politika kezd világosabbá lenni. Ha csak zalogfogalásról volna szó, úgy az osztrák-porosz hadsereg által kivított előny már elegendő volna; nem lett volna szükség a háborút tovább folytatni, Düppelt és Fridericiát ostrom alá venni s kijelenteni, hogy fegyverszünetet nem fogadnak el, valaméddig a dánok egész Schleswiget és Alsén szigetét ki nem ürítik. Ez esetben Altona, Kiel és Nennmünster megszállás is szükséges lett volna. Mindezekből személyes nagyraavágási tervek tűnnek ki, a melyeknek a porosz politika hagyományában sok előzménye van. A „France” azt hiszi, hogy a porosz terveket Austria is gyámoltítja s viszonzásul azt várja Poroszor-

szágtól, hogy az Olasz-, Magyarországon és Galicziában felmerülő események ellen ő is segítse. De legyen bár miként, Európa nem nézheti nyugodtan e terveket, s nem engedheti meg, hogy egyszer csak egy bevégzett tényre álljanak elébe. Azért a „France” elérkezettnek véli az időt, hogy Austria és Poroszország jelentsék ki világosan, mit akarnak s meddig szándékoznak menni Dánia ellen kezdett hadjáratukban. Franciaország eddigelő visszatartozkodólag viselte magát e kérdésben. De azért nagyon érdekelve van általa. A mint a császárnak az augustenburi herczeghez intézett levelében is mondvá volt, Franciaország jóakarattal viseltetik Németország és rokonszenvel Dánia iránt. Elismeri a nemzeti mozgalmat Németországban, de nem akarhatja, hogy Dánia eltűnjék Európa térképéről, s nem főleg azt, hogy egy ily változás történjék az európai súlyegyen tényezőiben. Sokszor mondottuk, folytatja a „France”, hogy egész rokonszenvünkkel Dánia mellett vagyunk, s az a hősiesség, a melyely ötszörte erősebb ellenség ellen harcolt, még fokozta iránta való érdekeltégünket. Nemzetisége, hazája és családja mellett harcolt; soha sem létezett igazabb és tiszteltemrelőbb ügy, s a mint a császár mondja, ez nálunk csak éleszheti a közvélemény rokonszenvét. Egyébiránt Dánia a végsőig menő ellenállásra van elhatározva; teljes tudatával bír azoknak a nehézségeknek és kérdéseknek, a melyek saját jövőjével kapcsolatban állanak, s a melyekből hasznót remél, ha ellenállást nyújthatja. Minden esetre változik és tágasbúl az európai hatalmak látköre ama naponkint tisztábbán látható nagyraavágás tekintetében, a melynek czélja Dánia s az északi tenger kikötői. Franciaországnak nincsenek többé okai, tartozkodó állásában maradni. Azt hisszük, hogy az a porosz politika, kielégítő felvilágosítások által, teljesen részrehajlatlan értelemben ki nem lesz fejtve, jövőre semmi sem fogja gátolni Franciaországot, hogy Anglia annyiszor nyilvánított kívánságának engede, egyesítse felszólalását az angol kabinetével, hogy védjék Dániát egy jogtalan megablás s az európai súlyegyenlet területváltoztatások és befolyás-terjesztések ellen, a melyek semmi által sem igazolhatók.

Az osztrák-porosz csapatok Jütlandba nyomulásának híre a börtét remélésbe ejtette. E hó 19-én ministertanács volt a német-dán kérdés felett. A határozat a lett, hogy abban az esetben, ha az egyesített hadsereg a düppeli sáncokat megvivja, s Alsén szigetén kívül egész Schleswiget megszállja, vagy jütlandi földre lép: Bécsben és Berlinben megújítják az első fegyverszüneti javaslatot, s ha ismét elutasítól lesz a válasz, a kérdést komoly fontolással veendik. Az „Indep. B.” szerint fől végével azonnal értesítették az angol követet a tanácskozás eredményéről. Azt beszélik, hogy Franciaország az angol felfogás értelmében azt nyilvánította, hogy a Jütlandba nyomulás nehezíti a helyzetet. Sőt olyan hírek is keringenek, hogy a nyugati hatalmak, s Orosz- és Svédország részéről már történetek volna is erőlyes lépések Dánia javára.

A Rajnál felállítandó hadseregről száryaló hírekre vonatkozólag azt írják a „Köln. Zig.”-nak, hogy már réggib idő óta meg van minden intézkedés téve arra, hogy két-három nap alatt 50,000 ember teremhessen a Rajnál; épp oly kevés idő alatt mehet 50,000 ember a belga határszélre is. E két hadtest szervezése, már jó ideje, bevégzett tény, az egyik lillei, a másik naneyi tábornagy parancsnokságok alatt. Egyébiránt a francia hadsereg új szervezete olyan, hogy 200,000 embert 8—14 nap alatt bármelyik határszélre össze lehet vonni.

Mártius elejére várják azt a mexikói küldöttséget, a mely a választott császár számára meghozza ama négy tartomány muncipalitásainak szavazatát is, a melyek a francia megszállás jótéteményeiben csak utólag részesülvén, a mexikói szavazathoz is csak pótlólag csatlakozhattak. A küldöttség először Párisba jő, s innét fog Miramareba utazni, a hol Ferdinand Miksa főherczek fogadja, felvevén a császári czimet, s e rangjában tévén látogatást Belgiumban és Franciaországban, egy osztrák hadi gőzösön Cherbourgól induland el új birodalmába, a havá három francia és egy osztrák hadihajóból álló raj fogja elkísérni.

Olaszország. Turin, febr. 18. A kamara legközelebbi ülésén interpellatiót fognak intézni a ministeriumhoz a külügyeket illetőleg s nevezetesen, hogy mily politikát követ a kormány a német-dán ügyben? A válasza nagy feszültséggel várnak. Más lapok tudósításával ellenkezőleg állithatni, hogy az itteni külügyministerium nyilatkozataiból éppén nem látszik, mintha a kormány Dánia pártjára akarna állani s az a hír, hogy tettelegesen segélyt is ajánlott volna Olaszország, teljesen jégből kapott. Olaszország Franciaországot lépten-nyomon fogja követni, s ez a helyzet. Egyébiránt bizonyos, hogy Olasz- és Francia-

ország közt éppen most folynak javában Romáról a tárgyalások.

Németország. Berlin, febr. 20. A hivatalos „Staatsanzeiger“ következő tudósítás szepiti Kolding elfoglalását: A dánoknak Wonsildből kivonulása után Mülbe tábornok megparancsolta a lovassági előcsapatnak, hogy járjon végre, valjon Kolding is ki van-e ürítve s egyszersmind tartson kémszemlélet keleti és nyugati irányban a schleswigi területen. E közben egy lovas czirkáló csapat összehívogott a dán lovassággal Kolding mellett. Erre Mülbe tábornok parancsot kapott, hogy Koldingot szállja meg, de tovább ne menjen.

Egyébiránt Poroszország magatartását a schleswig-holsteini ügyben jellemzi egyik minisiter lap következő nyilatkozata: „Míg a düppeli pont s Alsens szigete dánoktól van elfoglalva, s míg egész Schleswig nem kerül a németek hatalmába, addig szó sem lehet a fegyver megpihentetéséről, megállapodás, vagy alkudozásokról. Ezt csak éppen most nyilatkoztattunk volt ki Angliának, a mely föltette rólunk, hogy diadalaink közben megállapodunk, Alsens szigetet az ellenség kezei közt hagyjuk. A porosz és német nép biztatik Vilmos királyban, hogy nem teszi le előbb kezéből a kardot, míg az általa kijelölt célokat valóban el nem éri, s hogy seregeink nem mennek addig ki Schleswigből, míg egy Németországgal szorosan összekötött önálló Schleswig-Holstein-hercegség nem lesz megalapítva.

A wüzburgi értekezletre vonatkozólag a „N. F. Ztg.“ ezt írja: A hadsereg mozgása tételet tárgyzó javaslatnak, a nagyhatalmak erejével szemben, nincs semmi értelme mindaddig, a míg az államok nem egyetülnek. A közép és kis államok, Hannoverán, Kurhesen, Holsteinon, Luxemburgon, a két Mechlenburgon s azokon a kis államokon kívül, a melyek katonai egyezményre léptek Poroszországgal, alig állíthatnak ki 150,000 embert. Ezeket csak azért tenni mozgóvá, hogy mozgók legyenek, Austria és Poroszország egy millió katonájával szemben don quixotti kalandhoz hasonlítana. Ha tehát a Würzburgban értekezett minisitereknek komoly szándéka a szövetség függetlenségét s a hercegségek

jogait érvényre juttatni, akkor egészen más rendszabályokhoz kell nyulniok: hívják fel a német népet, alakítsák a német parlamentet s ez által szavaztassanak meg maguknak pénzt és katonát. Hogy Schrenek, Dalwigh, Larisch stb. urak ilyen szándékkal utaztak Würzburgba, vagy ilyen szándéka tértek volna ott, kicsoda fogná ezt elhinni?

Orosz és Lengyelország. A csatáról jelentik: Febr. 8- és 9-e közt a felkelők Bosák vezérlete alatt megrohanták Konski városát a radomi kormányzóságban, s azt az oroszoktól el is foglalták, bár Bentkowski ezredes Ilzából jelentékeny erővel ment segítségükre. Az oroszok vesztesége összes podgyaszuk, lőszerekészletük, 11 társzékér, a keleti pénztár, 200 darab fegyver, 32 fogoly és 87 halott volt.

Mexiko. Uj-Yorkból febr. 12-ről jelentik, hogy odaérkezett mexikói tudósítások szerint Juarez beadtá lemondását Ortega javára. Híre jár, hogy Ortega, Vidauri és Doblado ki akarnak békülni a császársággal. A francziák megszállották Campechét.

Ujabbak. Bécs, febr. 24. a „Gen. Corr.“ írja, hogy az erdélyi országgyűlés tárgyalásai csak a görög busvét után veszik kezdetüket. Ez országgyűlés számára az előterjesztések készülőben vannak, a melyek nem csak a megnyitói leiratban már érintett tárgyakra, hanem még más, az országot érdeklő fontos kérdésekre is vonatkoznak. Egy arra célzó törvényjavaslat készül, hogy egyes városok a taxashelyeknek magukat még tényleg nem érvényesített önálló törvényhatóságai már most, tehát még az igazságtügynek Erdélyben ujjaszervezése előtt végképp megszüntessenek és az igazságszolgáltatás gyakorlati azon megyék vagy székek sedriájához utaltassák, a melyek területén ezek a városok vagy taxashelyek léteznek. Az el nem fogarás által turesedhen lévő képviselői székek betöltésére Erdélyben az új választásokat nem sokára ki fogják írni.

Berlin, febr. 23. A csatáról hivatalosan jelentik a következőt: 22-én viradatok a Röder, Canstein- és Gröben dandárok, tüzéséggel, Wrangel tábornagy, a koronaőr-

kös és Frigyes Károly herceg jelenlétében erős kémszemlélet tettek egész a düppeli sáncok ágyu lötváláig. A poroszok vesztesége 13 halott és 20 sebesült; az ellenségtől elvették egy zászlót, s több tisztet és 200 közembert foglyul ejtettek.

Altona, febr. 23. Wrangel tábornagy apenradei főhadi szállásáról parancsot adott ki, a mely szerint a szövetséges hadsereg elleni minden ellenséges cselekvény a haditörvények szerint lesz büntetendő. A Flensburgban székelő polgári biztosok febr. 19-kéről rendeletet adtak ki a nyelvtügyben. Tanítás és nyilvános istentisztelet csak német nyelven tartható; más egyházi szertartások, de csak az érdekeltek kívánatára, dán nyelven is.

London, febr. 23. A „Times“ következő táviratot közöl Sonderburgból febr. 22-ről: A poroszok ma reggel 7 órakor visszanyomták a dán előőrsöket a megszállottak Düppel falut; de a dánoknak az erődökből folytatott négy órai ágyutüzélése elől visszahúzódtak. Két dán ezered volt a tüzből s 200 halottat és sebesültet vesztekett, köztük sok tisztet. A poroszok sok halottat és sebesültet hagytak hátra a csataterén.

Bécsibörze Februárius 26-án: Nemzeti kölcsön 79.55. 5% Metalliques 71.65. Bank-részvény 773.—. Hítel részvény 180.—. Váltó Londonra 118.—. Ezüst 118.—. Arany 5.68 1/2. 1860 diki Állam kölcsön 91.80.

Februárius 24-én: Urbéri kárpótlási kötvény Magyarországi 73.75. Erdélyi 71.—.

Bejegyzett gabnaárak a pesti gabonacsarnokban febr. 24-én.

Osztárk mérő.	Suly, font.	ft	kr.	ft	kr.
Buza bászagi ...	87 88	—	—	—	—
„ tiszai ...	86—88	5	30	5	50
„ fehérmegei ...	85—87	5	15	5	40
„ bácskai ...	85—86	5	10	5	15
Rozs ...	78—80	3	60	3	70
Árpa serfőzésre ...	70 71	3	15	3	25
„ étetésre ...	67—69	2	95	3	5
Zab ...	42 44	2	20	2	25
Tengeri ...	82—84	3	50	3	55
Köles ...	—	3	50	3	60
Repeze ...	—	5	50	6	—

Erdélyi		Alsó ausztriai mérő: vagy is két nagy véka.					Marhab. fontja.
		Tiszta búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.	Törökbúza.	
piaczi árak:		k r a j c z á r o k b a n .					
Lekenéczen február	11.	320—300	210	—	86	200—200	9
Besztercze február	16.	260	200	—	100	180—100	9
Brassó "	12.	298	158—114	146—132	106. 104	160	12
Dézs február	16.	360—340	240—220	—	140—180	230—220	11
K. Fehérvár "	13.	405	280	—	190	256	13
Kolozsvár február	25.	340	230	240	150	240	14
M.-Vásárhely f.bruár	18.	340—300	230—200	—	112	189	10
N.-Enyed "	18.	336—316	200—126	—	168—120	240—235	12
Szamosujvár február	15.	360—320	260—220	—	130—120	230—220	12
S.-Sz. György "	15.	280—210	130—120	110—105	94	130—120	11
Sz.-Régen február	18.	336—300	210—200	184 180	136—124	216—208	12
N.-Szeben "	16.	360—307	227—213	200	153—140	227 220	14
Sz.-Udvarhely "	16.	331—325	149—140	—	107 100	160	10
Torda február	13.	362—346	216—210	160—150	146—140	240—230	12

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

(37) Haszonbéri hirdetmény. (1—3)

Ns. Zarándmegyében a lunkai uradalom, a hozzá tartozó öt egymás melletti falukban regale, az országút melletti két vendégfogadóval, két lisztelő malommal, folyó 1864-ik év április 24-dik napjától **hat egymásutáni évekre, Lunkán április 2-dikán** tartandó árverésen, haszonbérbe adatik. A haszonbéri feltételeket meglehet látni Lunkán, és Kolozsvárt ügyvéd Hegedüs Sándornál, kivel az árverés előtt is értekezhetni.

(38) Bereczki váltó-ekéi. (1—3)

Bereczki Sándor szabadalmazott váltó-ekéi most szakértő vállalkozók kezébe lévően átadva, azok pontosan s a kívánt megnyitásban állíthatnak elő. Megrendeléseket lehetni M. Vásárhelyt: BUCHER MIKSA vaskereskedő, Medgyesen: OBERT KÁROLY gazdasági gépáros uraknál. Egy eke ára taligától 25,— taliga nékül 20 ftt o. ért.

(282) Porosz kir. kerületi orvostudor KOCH (5—12)

jegeczes növény-czukorkái

eredeti fedett skatulyákba változtatlanul kapható 35 és 70 krajczárjával. Ezen a legjelesebb alkalmas növény és gyógyfüvek nedvéből, a legtisztább czukor jegecz részecskéivel tömény tett **Dr. Koch** féle **növény-czukorkák**, mint a legelősmertebb részét által hasznosnak bizonyosult ajánlható, mint enyhítő és ingercsillapító, a köhögéseknek és rekedtségnek, torokfájásoknak, nyálkás bajoknak; midőn az azokba foglaltat növénynedvek és édes állományok szerves kivonata által, a beszéllő szervek fenntartására, tisztaságára és engedékenységekre megbecsülhetetlen hatással bírnak. Minden eseteknél a nyálkásárokra, s azok elágazásaira enyhítőleg s oldólag hatnak, a kúritéseket könnyűk, a gyengén tápláló s erősítő alkatrészek által, a velek érintkezésbe jövő szervrészeket erősítik. **Dr. Koch** növény-czukorkái nemcsak ezen valódi jeles tulajdonságok által **külbiztosítják** meg magokat, a gyakran annyira magasztalt meji-theától, meji-siruptól Pate pectoralétól, sat. hanem különösen kitűnnek ezen szerek felett azon előnyös sajátágok által, hogy az emésztő szervek által könnyen felvétetnek, s hosszas használat után is semmi gyomor nehézséget, savanyúságot vagy nyálkásodást nem okoznak, vagy hagynak magok után.

A tévedések kiküldése tekintetéből jól megjegyzendő, hogy **Dr. Koch** jegeczes növény-czukorkái csak is hosszukó a mellékelt bélyeggel ellátott eredeti skatulyákba vagyunk pakolva, s egyedüli valódiságokban **Kolozsvárt:** csak is gyógyszer. **WOLFF J. s Khudy J. özevényél kaphatók**, valamint **Besztercén:** Kelp Ferencz; és **Dietrich & Fleischer; Brassóban:** Stenner F.; és **Jekelius Ferencz** gyógyszer.; **Déden:** Büchler A.; **Nagy Enyeden:** Bisztricsányi A. és **Trajanovits Ede** gyógyszerész.; **Erdőbetheváron:** Schmidt A.; **Hát-szeben:** Mátéi Béla gyógyszer.; **Károlyfehérvárt:** Rusz János és Matherny Emil gyógyszer.; **Kézdí-Vásárhelyt:** Fejér Lukács; **Maros-Vásárhelyt:** Fogarasi J. D.; **Medgyesen:** Vándor & Brandsch; **Szeged:** Misselbacher fia és Teutsch; **Sz. Újvárt:** Placintár és fia gyógyszer.; **Szász-Régenben:** Wachner Traugott; **Szászsebesben:** Weissörte Ad. G.; **Szebenben:** Zöhrer J. F.; **Székelly-Keresztúron:** Binder Márton; **Sepsi-Szentgyörgyön:** Vitályos Béla; **Sz. Udvarhelyt:** Kauntz J. A. gyógyszer.; **Szeredában:** Gozsy A.; **Sz. Somlyón:** Ruszka Ignác; **Tasnádon:** Szongott Jakab; **Tórdán:** Velits G. és Wolff G.; **Zalathán:** Megay Guszt. A. gyógyszer.

(35) Egy 35 éves, házasodott kertész (3—3)

ki a kertészet minden szakmájában, úgy a mű- és virág kertészet valamint a faiskolákban gyümölcs- és konyha kertészetben is jártas, s szolgálati bizonyítványokkal van ellátva, tartósabb állomást önját valamely uraságnál.

Leveleket elfogad **SOUSCHEK Ad.** kertész külváros 353 szám az „arany croszlányánál“ Temesvárt.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betűivel (Bel-farkasutóza 74 sz.)

(36) Vetemény magvak. (2—2)

Alólirhoz érkeztek **friss** és igen jóféle **Erfürti** kerti vetemény magvak. **SCHÜZ KÁROLY** fűszerkereskedésében Kolozsvárt.

(32) Oszt. cs. kir. legelőbb angolhon s amerikai szabad. ellátott (2—26)

ANATHERIN SZÁJVIZ
POPPJ. G. bécsi gyakorló fogorvostól, előbb Tüchlauben város rész 557 sz. jelenleg belváros Bogner utca 2-dik sz. alatt a takarékpénztárral szembe.

Ára üvegenként 1 ftt 40 kr.
cs. kir. szabad. **FOGPÉP.** Ára 1 ftt 22 kr.

FOGOLON, udvas fogak önbetöltésére. Ára 2 ftt 10 kr.

NÖVÉNYI-FOGPOR papírtokba 68 kr.

Hogy a fenn jelet Szájviz, hosszas évtől fogva, a fogak s más szájrészek legjelesebb fenntartó szerű: esmertett el, számos erre vonatkozólag közölt bizonyítványok által, a legmagasabb valamint a tisztelt úrrend, s sok nagy érdemi, s jeles híri orvosi egyetiségek részéről tanúsítva van.

Az **Anatherin Szájviz**, a legutóbbi világkiállításán mint kitűnő, a hamisítás ellen Angolhonban szeltetvén, a biradalom első folyó lapjai által közlé tétve, annak további dicsekedésre úgy hiszszük nincs szükségünk.

Kapható: Kolozsvárt **WOLFF J.** és **KHODY J.** özevénye jógyzertáraiban.

STEIN JÁNOS

könyvkereskedésében Kolozsvárt, **Wittich Józsefnél** Maros-Vásárhelyt, **Dobray Nándornál** S. Udvarhelyt, **Barthos Domokosnál** S. Szentgyörgyön, **Vokál Jánosnál** Nagyenyeden, **Sindel Károlynál** Brassóban **kapható:**

Közkedvességű magyar zenemű!

OLASZHON köszöntése **MAGYARHON**hoz.

Suppé F. után.

Zongorára átirta **Berecz Ede.** Ára 90 kr.

Postán küldve bérmentesen 1 ftt 20 kr.

Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei

I-só kötet: 1860—61. 4-rét (26. 158 l.) 1 ftt 70 kr.

II-dik kötet: 3 rajztáblával. 1862—63. 4-rét (147 l.) 1 ftt 60 kr.

FALI NAPTÁR 1864-dik szökő évre

katholikus és protestans, görög-orosz, és izraelita naptárral, bélyeg-illeték táblákkal, a kolozsvári cs. kir. levél- és szekérposta, valamint a Biasini gyorskocsi menetrendével ellátva.

Különös tekintettel hivatali használatra.

Ára 30 kr. o. é.